

(א) הש"ס, (ב) גי' הש"ל לקמן,

הוא ש"ס, (ג) גי' הש"ל לקמן,

תורה אור השלם‏‏

- ↑ לוח רשע ולא ישלם וידיק חזון ונתן;
- ↑ פנצי וזחילני מדי בני נגר אשר פיהם דבר שוא ומינים ומין שקר;
- ↑ תהלים קמד יא

הוא ש"ס, (ג) גי' הש"ל לקמן,

הגהות הב"ח

(א) רש"ב"ם ד"ה וחסם וכו' לא נעץ למשקל אין לך ומינה ליה נחקק: (ב) ב"אד' יזלחמ מדי בדין דעסי"ס: (ג) תוס' ד"ה אלל וכו' דלא מסתבר לאוקומה בבין דלא ידעי:

הוא ש"ס, (ג) גי' הש"ל לקמן,

מוקף תוספות

א. שאין שעבודו אלא עליו דהא אמר ליה אין לך שרעון אלא מזו. תמצי'. ב. ולמה חושש הוא שטא יקנה נכסים ויעשיר לאחר זמן ויטוהן בעל חובו לפיכך הוא מעיד עליה. ג. שדבר דרוח הוא ואין אדם מביא על לבו כדי שיעיד עדות שקר. ד. ופשיטא מה מידן אלס קטנ'. ד. דאחריותא דאסתא לא קביל עילוה. ה. [בין] פססורו לו שטא רגלים לירב שבתותא אומנות הוא שאליו באו בתורת מכר היה לו לפרש. תמצי'. ו. כדאמת בשבתותא [לד:]. תמצי'. ז. והקשה ר"מ ד"ל איך לקמן דפרוך ליה אביי לרובה מראה עפרו בדי אומן לשני ליה נכון שרואין לתקן אצלו לכך נראה כפי' ר"י ד"ל כך ככתוב בתוס'. שטמקין נסס תוס' ה"א"ש. ח. דא"כ לא שבתק חיי לכולהו אומנ'. ר"י מנש. ט. לאו למימרא דאביי לית ליה מנוגבי אומן דהא שמענא מוכחא לתקן דאית ליה מנו. תמצי'. י. [ו]לגבי אומן ככלים העשויין ולהשכיר. י"א. דהא אפי' ככלים העשויים להשאיל ולהשכיר שאינו נאמן לומר לקוחין חן בידי אם לא ראה נאמן. שבי"א. י"ב. דאמת דאפי' בדראה נאמן ועשיתו לאומן בזה כשאר כל אדם. שס.

אי דאזיט ליה. למוכר ארעא אחריתי בת מורין שיוכל צע"ח לגבות הימנה עליה הדד בעל חוב דאין נפרעים מנכסים משועבדים במקום שיש נכסים בת מורין אחרים הן צורית ואמאי אינו מעיד דהרי אין מעמידה בפני בעל חובו ואין לו למוכר לא ריוח ולא הפסד אם תעמוד ביד הלוקח ואינו נוגע בעדות

זו: **מאי נפקא ליה מינה**. אם משאר

ביד הלוקח הא אפילו אי מפיק לה מערער לא מצי גבי בעל חוב מיניה דמוכר מדי דהא לית ליה: לא ניהא ליה. ללוה דמיפוק ארעא מיד לוקח ולא ימלא בעל חוב ממנה לגבות וקס ליה לזה בלוה רשע ולא ישלם והלכך נוגע בעדותו הוא: **סוף סוף**. מה הנאה יש לו בעדות זו דמוקין לה ביד לוקח והדד בעל חוב וגבי לה מיניה לגבי לוקח נמי הוה ליה לזה רשע שהרי הפסידו ולא הוי נוגע בעדות זו: ומשני דאמר ליה לנסי **וצני נך שלא בנאחריות**. להפטר מכל אחריות שבעולם והלכך אינו מעיד שרואה להעמידה בפני בעל חובו דלגביה הוא דהוה ליה לזה רשע אי פרע ליה: **מכריו רבא**. דריש לרביס: **דסלקין לעילא**. העולין מבבל לארץ ישראל: **וידעמי לספא**. מא"י לבבל. כולכם מדעו דין זה האי צר ישראל כו': **חמרא**. חמור: **ואניס ליה מוניה**. דלוקח דקטעין עכו"ס חמור זה נגנב ממני או מי שמכרו לך גזול ממני וצלא עדים מאנסו הימנו וכדמפרש לקמן דלא אינס ליה לאוכפא אלא החמור לצדו דמוכר מילתא דלדיה הוא דקא

שקיל דלאו ידיה לא בעי (א) ליה למישקל והלכך דינא הוא דמפאי ליה כמו הפזא את דוד עבדו מחרב רעה (פהליס קמד) ויביא עדים וידון עס העכו"ס אולי יזליאנו מידו (ב דעכו"ס צייתי דינא הס. ודוקא עכו"ס אבל קאסינ ליה ישראל לא מפאי ליה אלא יתבענו דבין דאין כח לישראל לגזול חמור מנחבירו בלא עדים וצלא ראהי: **והא אמרן**. דאין כח מוכר לפזות לוקח אלא שאין מכיר בה לוקח שהיא בת חמורו של מוכר דאיכא למימר היין עס העכו"ס: **אבל הכיר בה דו' לא**. מבעי ליה לפזותו כיון דדבר ידוע הוא שגדלה בביתו של מוכר וסתם עובד כוכבים אנס הוא מסתברא דשלא כדון אנסו העכו"ס: **והא אמרן**. דמפאי ליה היכא דאין מכיר בה אלא דלא אינס את החמור ואת האוכף דכיון דהניח את האוכף מסתברא דשלו הוא נוטל. והלכך נקט חמור אבל פרה וטלית לינא למימר האי חילוק דאוכף: **לא**. מפאי ליה דסתם עובד כוכבים אנס הוא: **אפילו לינא כל הני**. אינו מכיר בה שהיא בת חמורו ולא אינס לאוכפא אפילו הכי לא מפאי ליה דסתם עובד כוכבים אנס הוא (א) [והכי קי"ל משום דלמימר בתראה הוא]: **אומן אין לו חוקה**. מתני' היא דקתני [ומג]. האומנן והאריסין. כל חדא חדא בצא מפרש להו ואזיל: **אמר רבא לא שנו**. דאין לו חוקה לטעון לקוח הוא בידי וצריך בשלם האומן לבעל הבית את בגדיו או את כליו: **אזל שמשר**. לא בעל הבית לאומן טליתו עדים לתקנו והלכך אפילו אין אנו רואים עכשיו הטלית ביד האומן ובעל הבית מוכעו טליתו אין האומן יכול לטעון החזרתי לך דסבירא ליה לרבה המפקיד אכל חצירו בעדים צריך להחזיר לו בעדים כדמפרש לקמיה (ע"ז) והיה

לו להחזירו בעדים וכל שכן שאנו רואין אותו בצית האומן שאין יכול לטעון לקוח הוא בידי שהרי מעידין עדים שצמורת פקדון צא לידו שרי בפנייהם מסר לו. ומיהו אי טעין החזרתי לך בפני פלוני ופלוני והלכו למדינת הים נאמן דהכי אמרינן שצצעות (דף מה). דאפי' למ"ד המלוה את חצירו בעדים צריך לפורעו בעדים אי טעין ואמר פרעתיך בפני פלוני ופלוני והלכו להם למדינת הים נאמן. ומיהו כל זמן דלא טעין אלא החזרתי לך שלא בעדים אינו נאמן והא דלא אמרינן ממוך שיכול לומר פרעתיך בפני פלוני ופלוני והלכו להם למדינת הים כי אמר נמי החזרתי ביני ובינך נאמן כי האי גוונא לא אמרינן מייגו דכיון דלא פרעו בפני עדים לא היה יכול לומר פרעתי בפני פלוני ופלוני והלכו להם למדינת הים דמילתא דעבידא לאיגלווי לא משקר איניש פן יעשה דבאי היום ולמחר כי הדרי עדים ממדינת הים ויחמרו לו היו דברים מעולם: **אבל מסר לו שלא בעדים**. לא מיעבא היכא דאין אנו רואין הטלית בידו דממוך שיכול לומר אמת אתה מסרת לי אבל החזרתי לך ונאמן דהא אין צריך עכשיו להחזיר לו בעדים אי נמי יכול לומר לא היו דברים מעולם שלא מסרת לי ויהיה נאמן בצצועת היסח כי אמר לו נמי ישנו בידי ולקות הוא שמכרתו לי דיש לו חוקה ונאמן ע"י האי מגו אלא אפילו אם ראו עכשיו עדים הטלית ביד האומן או שתפוס צו בפנינו ממוך שיכול לומר לא היו דברים מעולם שלא מסרתו לי אבל אחר מסרו לי שמכרתו לו והוא מכרה לי כי אמר ליה נמי אתה מסרתו לי ומכרתו לי נאמן דבאי מייגו דסבירא ליה לרבה השתא דהיכא דלא מסר לו בעדים ל"ש ראה הטלית בידו עכשיו ל"ש לא ראה יש חוקה דלא מדמי ליה לדין של דברים העשויין להשאיל ולהשכיר ואמר אריך לקוחין את צדי דאניו נאמן הואיל ויש למערער עדים שהיה שלו ואע"ג דליכא עדי מסירת שאלה או שכירות משום דשאלה ושכירות לכל שכניו אדם משאיל ומשכיר אבל הכא מצי אמר אומן אינך רגיל לתקן בגדיך אכלי והכי מוכח לקמיה (ע"ז) דלרבה ל"ש לא ראה ל"ש לא ראה יש לו לאומן חוקה היכא דליכא מסירה בעדים: **אמר ליה אביי**. לרבה אמאי לא משית שום חילוק היכא דמסר לו בעדים בין ראה עכשיו הטלית בידו בעדים ללא ראה אפילו מסר בעדים נמי היכא דלא ראה יש לו חוקה ממוך שיכול לומר לו החזרתי לך דסבירא ליה לאביי המפקיד

חזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

מה. אי דאית ליה ארעא אחריתי ע"יה הדר. הוה מצי לשנוי כגון

שעשהא אפותיקי דאו לא הדר אארעא אחריתי דאית ליה (א) ואס מפול ביד המערער יפרע לו אחרת ואמאי אינו מעיד עליה דנוגע בעדות הוא: **ב"א נפקא מינה**. תימנה דנ"מ שיפטרו אס יתעשר (ב) ושטא בשביל כן אין לפוסלו לעדות כיון דהשתא לא מריות מדי' (ג):

דינא הוא דמפצי ליה. תימנה לרשצי"ל דלמנא ליה אייתי

ראהי דבדין טרפה ואשלם לך דאפילו לגבי ישראל מצי למימר הכי כל שכן לגבי עכו"ס (ד) וש לומר דמיייר כגון שצדיע עכו"ס דן עמו וצדיניהם הוא דעכו"ס הלכך מצי לפסולו:

אבל מסר לו שלא בעדים מתוך שיכור צומר בו'. אין לפרש מתוך שהיה יכול לומר אין צדיי כלל דהא צראה מיייר כדמוכח אתקפתא דאזיי דראה עבדו אלא ה"פ מתוך שיכול לומר לא היו דברים מעולם שצא לידו צמורת אומנות אלא צמורת מכר אי נמי אתה מכרתו לאחר ואחר מכרו לי כדפי' הקונטרס ואס תאמר מאי אייזא חומן דאין לו חוקה היכא דמסר לו בעדים אפי' אחר נמי כיון שיש עדים שצא לידו צמורת פקדון ואפילו לא ראה למאי דמסיק שאנרין להחזיר לו בעדים ולקמן פריך לו לא צלל מכל מקום קשה דמאי ס"ד דרבה וי"ל כגון שמסר לו בעדים סתם ולא פירש בפניהם אס צמורת מכר אס צמורת פקדון ולהכי דוקא אומן אין לו חוקה דמסתמא לתקנו מסר לו כיון דלא פירש (א) אצל אחר מדלא פירש שהוא

פקדון מסתמא מכר או מתנה הוא (ב) ורצ נחמן צר יתחק דפריך בצוק הסוגיא אומן הוא דאין לו חוקה הא אחר יש לו חוקה לא מסתבר ליה לרב נחמן לאוקומה צראהי בלא ידיעה דלא שכיח דפריך ט'לעיל מיניה (א) אי דאיכא עדים ליחזו עדים מאי קאמר דלא שכיח שימקור בפניהם ולא ידעי הקצ"ה והכא נמי צר נחמן צר יתחק לא פירכא אלא מכח סברא זו והכי פריך אי דאיכא עדים אחר אמאי יש לו חוקה הא ע"כ ידעי עדים דצמורת פקדון אמת ליידי דלא מסתבר לאוקומה (ג) דבצר דלא ידעי דלא שכיח כלל הקשה בקונט' אמאי יש חוקה לאומן מ"ש מדברים העשויין להשאיל ולהשכיר ומיכר דברים העשויין להשאיל ולהשכיר שייך גבי כל אדם אבל הכא מצי למימר אומן אינך רגיל אכלי לתקן (ד) ור"י אומר דאפי' רגיל לתקן אצלו יש לתקן דדברים העשויין להשאיל ולהשכיר שייך בין לגבי אדם שמכיר שהוא נאמן בין מכיר שאינו נאמן ואין יכול כל שעה להעמיד עדים כשרואה להשאיל ולהשכיר אלא להשאיל עצמו שס רע בשכניו אבל לאומן אס צריך הוא לתקן יכול ליתן לאומן המכיר שהוא נאמן או להביא עדים לכך יש לו חוקה שלא בעדים (ה): **א"ה בי אפי' בעדים נמי מתוך שיכור** צומר החזרתי לך בו'. פירוש (ו) בשלמא לדידי דלא מפליגנא בין יש עדים לאין עדים אלא צראה הוא דמפליגנא היכא דראה דראה היכא דליכא עדים לא מעיד (ז) כדאמר אביי בצמורך והיכא דלא ראה אף על גב דאיכא עדים (ח) מיהמן צמיגו דמצי אמר החזרתי לך (א) אלא לדיק (ב) היכא דאיכא עדים

עדים
שלא בעדים אפי' דראוהו בידו יש לו חוקה דמתוך שיכול לומר לא היו דברים מעולם. לא נתח לי שום כלי לתקן: אמר ליה אביי אי הכי אפי' בעדים. מסר לו כיון דלא ראוהו הוי חזקה מתוך שיכול לומר לו כו'. משום דמשמע לו המפקיד אצל הכיר בעדים אין צריך להחזיר לו בעדים:

עין משפט ונר מצוה

ק א מ"י פ"ט מה'ל מכירה הל' ד סמנ לאין קע עוש"ע ח"מ סי' סכה ספק צ:

קנא ב מ"י פ"ט מה'ל טוול הל' א סמנ שפין זה עוש"ע ח"מ סי' קלד ספק א:

קנב ג מ"י שם הל' ב טוס"ע שם ספק צ:

הוא ש"ס, (ג) גי' הש"ל לקמן,

הוא ש"ס, (ג) גי' הש"ל לקמן,

רבינו גרשום

הכי דמי. הא מוכר: א"י דאית ליה ארעא אחריתי. חזון שוכר אמאי לא מצי מסתרי ליה והא עליה ידיהא את חור בעל חובו וגבי מהחזא קרקע דשייך לו ולא על הלוקח. ואי דאית ליה ארעא אחריתי אמאי לא מצי מסתרי הא לא נוגע בעדות דכיון דלית ליה קרקע מאי נפקא ליה מניה. כדכמר אמאי איכפת לי אס לא היה מוצא בעל חובו לבבות כלום מן הלוקח סוף סוף אין יכול בעל חובו לחזור לגבות ממנו שהרי אין לו כלום הלכך נתיא למוכר לשקור ואמאי נגנע בעדות הוא: לעולם דאית ליה ארעא אחריתי למוכר. למסתור מדין מן הלוקח: סוף סוף. כי טרף ליה בעל חובו לגבי לוקח הוי פירש לוקח קורא לו לזה רשע ולא ידעמי אלא ליה מוכר להכי זבני' ליה שלא באחריות דלא לחיי ליה עד שום תרעומות: דסלקין לעילא. מבביל לא"י: ודנחתיק לתתא. מא"י לבביל ללומר הוו ידעין הכל הא דנא. אמרן דמפצי ליה אלא שכיח מכיר בה הלוקח שאין בת חמורו דמוכר: לא מפצי ליה. דהשתא ידע דעביד כוכבים באנסות לקחת ממנו ולא בדין: ולא אמרן. אפי' לויכא שאין מכיר בה שהיא בת חמורו דמפצי ליה אלא דקא אנוס ליה עובד כוכבי' בלא אוכפא דאיכא למימר מה שהכיר אנוס ומה שלא הכיר לא אנס ומש"ה דינא הוא דמפצי ליה אבל אינס לתרויהו לא מפצי ליה: אמימר בו'. **פיסקא** אומן שמתקן כלים אם מבקש בעל הבית שיחזירו לו את כליו אע"ג דאין רואהו בידי אין לו חוקה לאומן לומר לקוח הוא בידי: אמר רבה ל"ש. דאין לו חוקה אלא שפטר לו בעל הבית בעדים דאצ"ג דלא ראוהו בידי אין לו חוקה לאומן לומר לקוח הוא בידי משום דסביר ליה המפקיד אצל חבירו בעדים צריך להחזיר לו בעדים אבל מסר לו שלא בעדים אע"ג דראוהו בידו יש לו חוקה דמתוך שיכול לומר לא היו דברים מעולם. לא נתח לי שום כלי לתקן: אמר ליה אביי אי הכי אפי' בעדים. מסר לו כיון דלא ראוהו הוי חזקה מתוך שיכול לומר לו כו'. משום דמשמע לו המפקיד אצל הכיר בעדים אין צריך להחזיר לו בעדים:

עדים אפי' לא ראה דלא מהימנא אמאי אינו נאמן במיגו דאי בעי אמר החזרתיו לך ומיהו קשה דלשון אי הכי אפילו בעדים נמי לא משמע דלא חלל משמע אי הכי דשלא בעדים נאמן במיגו בעדים נמי הוה לך למימר מיגו בשלמא לדידי דלית לי מיגו שלא בעדים בעדים נמי לית לי מיגו אלא לדידך קשה ור"מ דחק לפרש ואין גראה כלל לר"י: **המפקיד אצל חבריו בעדים צריך להחזיר לו בעדים.** וא"ת אכתי להימניה במיגו דאי בעי אמר נאנסו? כדאמרין בסוף המוכר את הבית (לקמן דף ע. וסג.) וזכי מפקיד אצל חבריו בשטר ואפי' מאן דפליג ההם היינו משום דשטרך בידי מאי בעי ומיך ר"מ דודאי הוה מצי אבי למיפך ליה אי הכי בעדים נמי להימניה במיגו דאי בעי אמר נאנסו אלא דלא אסיק אדעמיה ואותיות מצריימא אוקי ליה דכראה איירי מתני' ותו ליכא למפך מידי אלאנסו וי"מ דהא דקאמר הכא לזריך להחזיר לו בעדים היינו אם רוצה להיות פטור משבועה אבל בשבועה נאמן במיגו דנאנסו י ואין מחזיר לו בעדים והכי פ"י לעיל וימנו לא אחר מה טובא אצלך לא שני דאומן אין לו חוקה בלא שבועה אלא שמסר לו בעדים אצל מסר לו שלא בעדים נאמן בלא שבועה במיגו דאי בעי אמר לא היו דברים מעולם ומיירי קודם שנחקנה שבועת היסמך ולכן כי אמר לא היו דברים מעולם אין לזריך שבועה אי נמי לאחר שתקנה וללשנא דבעי בשבועה דררה דממונה ולא חשיב הכא דררה דממונה דאמר לא באל ידי בתורת אומנות ואין מודה שנתיבני צו מעולם

ולא חשיב דררה דממונה אלא מנה לי בידך ואל"ן הן למחר אל"ן נסכו לי ואל"ן נתמחי לך שמודה שנתיבני ועל מירוש זה קשה לר"מ דמאי פריך לקמן מראה עבדו ציד אומן אי דאיכא עדים למה לי ראה לייתי עדים ולישקול הא מהני ראה דאפילו בשבועה לא יחא נאמן דאין לו מיגו דבאל ראה מהימן הוא בשבועה במיגו דנאנסו וברייתא משמע דלא אמר כלום דאפילו בשבועה אינו נאמן ונראה לו לתר דהכא לא חשיב מיגו דטעמא דמ"ד לזריך להחזיר בעדים משום דכיון דלא הימניה בשבועה כדאמר בשבועות (דף מה: וסג.) דהוא כאליו אל"ן צהדיח אל תחזיר לי אלא בעדים הלכן לא מהימן במיגו דאיחא דאפסיד אנפשיה אבל ההם צהמוכר סגר דאין לזריך להחזיר לו בעדים ולא חשיב כאליו אמר אל תחזירני אלא בעדים ולכן נאמן במיגו אבל אין נראה דאפילו מאן דאית ליה לזריך להחזיר לו בעדים כי איכא מיגו מהימן דאי לאו הכי תקשי לזריך פריך ליה אבי מהיחא דראה עבדו ציד אומן דסבירא דאין לזריך להחזיר לו בעדים הא איכא תנא בשבועות דאית ליה המלוה את חבריו בעדים לזריך להחזיר לו בעדים ויספור רבה כותמיה אלא משום דאפילו ההוא תנא דשבועות מודה דאפיקו דאיכא מיגו דנאנסו דאין לזריך להחזיר לו בעדים לכן נראה כפי ר"מ:

נתנה לו בובנו נשבע ונוטל. וא"ת והא אמר צב' המקבל (ב"מ דף קיז: וסג.) אומן אומר שמים קללתי לי והלא אומר לא קללתי לך אלא אחת המוציא מחבריו עליו הריחא דקלינא מידע ידוע וצב' כל הנשבעין (שבועות דף מו. וסג.) פריך ליה ומשני מידע דהכא כרבי יהודה דקלינא נמי לא דכיר דטרוד הוא בפועליו וא"ת א"כ לאחר זמנו נמי אמאי אמר המע"ה הוה לן למימר נשבע ונוטל דמאי טעמא אמרינן בעלמא לאחר זמנו דאין נשבע ונוטל דתפרש בריש כל הנשבעין דחוקה דאין שכיר משהה שכרו ואין צה"צ עובר צבל תלין והכא הרי שגה שכיר וצה"צ עבר דמודה שקלץ לו אחת ועדיין חייב לו וליכא למימר דמיירי כגון דאמר לא קללתי לך אלא אחת ופרעמי לך דא"כ בזמנו אמאי נשבע ונוטל הא כרבי יהודה מוקמי לה ואיחא בעי הודאה במקל"ט ואין למך נמי כגון שאומר אותה אחת שקללתי לך כשדוכך השהיתי דלא עבר צבל תלין דמ"מ חוקה דאין שכיר משהה שכרו ליכא דהרי שיהא אחת^א ודוכח לומר דמאי דחזינן דשיהא שיהא ומאי דלא חזינן ו^ב דלא שיהא לא שיהא: **א' דאיכא עדים יחזיו עדים מאי קאמרי.** דודאי ידעי הקלינא דרגילות^א הוא מימה לר"י דעדיפא מינה הוה ליה למיפך^ב דאי איכא עדים וראה דלכתי לא מסיק ויכי הוה ליה למימר בשלמא לרבה מוקי לה דלילכא עדים דמהימן בעדים לא מהימן קאמר אי דאיכא עדים ואחא לאשמועינן דאע"ג דאיכא עדים מהימן וכגון דלא ראה ליחזי עדים מאי קאמרי^א אלא לאו דליכא עדים דמו לא מצינא לאוקומי דבלא ראה דאס כן מאי קא משמע לן פשיטא דכי ליכא עדים ולא ראה

המפקיד אצל חבריו בעדים אין לזריך להחזיר לו בעדים כי אל"ן נמי לקוח הוא בידי מהימן ולא משכחת מתני' דקתני אומן אין לו חוקה אלא היכא דראה לא שגה מסר בעדים לא שגה לא מסר דלמסירה לא חייש אבי דעכשו אינו יכול לטעון החזרתיו לך דלא

קא חזינן ליה צידו וגם אינו יכול לטעון לא מסרתו לי דמצי לדרבין העשיון להשאל ולתשכיר ואמר לקוחה היא צדי דלמי דאמן ואע"ג דליכא עדי מסירה וצכה"ג לחוד הוא דס"ל לאבי דאומן אין לו חוקה. והכי הויה מסקנא דשמעתין כאבי: **ראה עבדו ציד אומן.** שגלמדו אומנות והאמר ר"ל (לעיל דף לו.) הגדרות אין לכן חוקה ואוקימנן אין לכן חוקה לאלמר אבל יש לכן חוקה לאחר ג' שנים: **ועליונו ציד כונס.** ואפילו שעה אחת: **לא אמר כלום.** דאומן אין לו חוקה: **כפני אמר.** לפלוני למוכרו וליתנו לו צמתנה: **דצניו.** של ג' גולן קיימין. הכי קס"ד השתא והיינו דקפידן מאי שגא רישא כו': **אמר רבא כו'.** צרישא מפרש לא והדר מפרש מצינחא: **ציואל.** הטלית מתחת ידי אחר שטוען שלקחו מן האומן וקאמר ליה אחר לבעל הבית החובעו ואמר לו מה טיבו אללך והלא מסרתיו ואמר לו לתקנו והוא משעי מן האומן קומיני ובמזאתך מכרו לי שצפני אחרת לו למוכרו הרי הוא כמי שטוען ממך לקחתי דמיגו דאי אל"ן האי מחזיק לבעה"צ מנך וצמני מהימנא הוא דהא לאו אומן הוא כי אל"ן נמי יודע אי דוצינעה מיהלמי ואומן וצמני אומן ניהלי מהימן דהיינו כדאמרן לעיל (מא: דף א"ל צהדיח מנין קמאי דידי מהימן: אי דאיכא עדים. שמסר לו למה לי ראה הא את הוא דאחרת ל"ש אלא שמסר לו בעדים ל"ש ראה ל"ש לא ראה אחרת דאין אומן מהימן משום דכיון דהפקידוהו בעדים לזריך להחזירו בעדים ואמאי קמי דכי ראה אינו נאמן אבל אם לא ראה מהימן דאפסיד דאין לזריך להחזיר לו בעדים: **וכי ראה.** אומר צידו דאומן מיהא פשיטא ליה צה"צ ומוציאו מידו. אלמא היכא דראה אפילו לא מסר בעדים לא מהימן אומן וקשיא לרבה דאמר דהיכא דמסר שלא בעדים ל"ש ראה לא שגא לא ראה מהימן אומן: ומשני רבה לא לעולם. היכא דלא מסר בעדים אומן מהימן ואפילו ראה כדאמרין והכא מיירי כגון דאיכא עדים שמסר לו וגם ראה הטלית צידו דכיון דאיכא תרתי עדים וראה לא מצי לאחזוקי ציה ולמימר לקוח הוא צדי שהרי בתורת פקדון צא לידו ומיגו ליכא למימר דהא לא מצי למימר החזרתיו לך שהרי רואין אותו עכשו צידו. ועכשו חזר צו רבה בעל כרחו ממאי דאוקי לתמתי' במסירת עדים אע"ג דלא ראה אין לו חוקה לאומן והשתא ס"ל דהיכא דאיכא תרתי עדים וראה אין לו חוקה אבל עדים ולא ראה או ראה ולא עדים יש לו חוקה שיכול לטעון החזרתיו לך היכא דלא ראה ואע"ג דמסר בעדים דהדר ציה ממאי דאמר לעיל לזריך להחזיר לו בעדים וכ"ש היכא דליכא לא עדים ולא ראה דיש לו חוקה. ולאבי ברלא לחוד מליא מילתא אם ראה ציד אומן אין לו חוקה ואם לא ראה יש חוקה ולמסירה לא חיישינן צין בעדים צין בלא עדים: **והאמר רב.** וכיון דאיכא עדים למה לי ראה: **מסיב רבא.** לאבי: **לסיעוי לרבה.** נראה צעני דבשלון הוא אמר רבא צבית המדרש מניח כותמיה דרבה ומצינחא דאבי: **על צה"צ להביא ראיה.** עדים. משום דאומן מהימן מיגו דמצי למימר לקוח הוא בידי יכול לטעון עד כדי דמיו כדאמר' גבי רבה עמי דלכלי חושלי צנהרדעא (לעיל דף לו.): **זומנו נשבע ונוטל.** כלומר אם זומנו מובעו צדין נשבע ונוטל דהיינו מן הנשבעין ונוטלין. שכיר זומנו נשבע ונוטל וטעמא בשבועות [מא:] משום דבעל הבית טרוד בפועליו הימנוהו לשכיר: **עבר זמנו.** אחר ששקעה החמה: **המוציא מחבריו.** שכיר: אי דאינא עדים. שמסר לאומן צפניהם ומסתמא גם צפניהם קלץ השכירות: **ליחיו.** דינינן עדים מאי קאמרי: אלא

מינה הוה ליה למיפך^א דאי איכא עדים וראה דלכתי לא מסיק ויכי הוה ליה למימר בשלמא לרבה מוקי לה דליכא עדים דמהימן בעדים לא מהימן קאמר אי דאיכא עדים ואחא לאשמועינן דאע"ג דאיכא עדים מהימן וכגון דלא ראה ליחזי עדים מאי קאמרי^א אלא לאו דליכא עדים דמו לא מצינא לאוקומי דבלא ראה דאס כן מאי קא משמע לן פשיטא דכי ליכא עדים ולא ראה

א) ב"מ קיז: שטעות מו.
ב) ב"א אומן, ג) ל"ל ממאנסו.
הה"ס, ד) ב"א חז"ל און.

הנהגות הב"ח

א) גמ' איחיהא אבי לרבה ראה עבדו וי:
ב) שם מה טיבו אללך א"ל אה:
ג) (א) תוב' דיה נמנה וכו' דלא חזינן דשיהא לא שיהא כ"ל ויציב דלא נמקח:

מוסף תוספות

א. [ו]בשבועה חמורה.
ב. [ו]אי פורעה כבר ה"ל כופר הכל. מוס' שטעות מו.
ג. דחוקה שאין בעה"ב עובר בכל חלין לא מחייב אלא היכא דאיכא חוקה דאין שכיר משהה שכרו בהדיא. מוס' צ"מ ק"ג ושין מהס"ד. ד. תוספתא דמילתא כל שמסר בעדים עדים ידעי בקצינא. דה"ל. [ו]האי מאי קושיא דלמא ידירני הא ולא ידעי הא. דמצינ' א. ראצ"ג רלא ראה. עדים דומיני וראה הוה, ראצ"ג דאית ליה מגו, משום דמנו במקום עדים לא קאמרין. שיעמ"ק.

רבינו גרשום (המשך)

נאמן עד דאיכא תרתי: הנותן טליתו לאומן. לתקנה וראה אותה בידו: אומן. ב' שעות קצצת לי בשכירותי: להביא ראיה. בעדים: נמנה לו. האומן לבעה"ב: בזמנו. היינו כל היום שהחזירה לו: נשבע. האומן ונוטל מבעה"ב: דשכיר בזמנו נשבע ונוטל: עבר זמנו המוציא מחבריו עליו הראיה: בעדים: אי דאיכא עדים. שיעמ"ק: בפנינו:

^[א] נראה דל"י ציואל הטלית

^(א) (ומספיק צ"ק פ"י ע"ש), ^(ב) לו משפט. רש"י, א' ג"ל מהמקום, (ד) ג"ל לאקמיק. ר"מ, (ה) ר"מ מ"ה.

גליון הש"ס

תוס' ד"ה אלא ב'י ואורי' דלקי'ם. קשה לי הא מה קשה במתניין דקתני רישא' עד שיבא' שם מקל'ת ודולא' הכל ודאי' מוכח מירוש' השני ע"ש:

הגהות הב"ח

^(א) גמ' (אמר רב הוה יתיבנא קמיה דרבינא ואמר לי וכו') תש"מ וי"ב ס"א והוא ג"י דרש"ס אמר רבי חייא וכו' וכו': ^(ב) שם הב' לי סרגולא' א"ל לא ריו: ^(ג) שם שפיר קאמר לי מ"ט' או משבטני בידו' תוס' דלא משווי' ליה דלא: ^(ד) רשב"ש ד"ה מיוצמא וכו' החורמין לך וטוען שמכיר אתו' נאמן: ^(ה) ד"ה אמר רב חייא וכו' טלית אחד שהוא: ^(ו) ד"ה אמר ליה בעל בית לאומן הסד':

מוסף תוספות

א. והיינו טעמא דשבועת מדה מקצת ודבריה (ב"מ ג.) מפני מה אמרה תורה מדה במקצת הנהנה יטבע דאינו נאמן מתוך שכולל לכפרו בכל חוקה אין אדם עשוי כפי' בפני בעל חובו. רש"י. ב. [ו]הוא דלא מסיים בה אי דאיכא עדים ורישא' משום דאחריותו לא נאמן, דרבה פריך ללישנא קמא אי איכא עדים אפי' ליכא ראה, אחר אמאי יש לו חוקה, ואי ללישנא בהרא אמאי יש לו חוקה. ר"ן. ג. עין גמנין ורישן. ד. [ו]כשמכיר האדם סבור שהוא אותו טלית שנתן חבירו של זה נתן לו המעות ויחבירו נהרצה במעות ואפי' הטלית ביד האומן מוכרו זו ומצא שהוא קנוי לאומן ויכון שנתנו לזה להשתמש בו הרשות בידו. רש"י. ה. ומסתמא שלי' הוא. שם. ו. כי אביי היה סובר שהדין היה נתון לכופס שיוציאנה לפני העדים ויראו אותו כיוון שיש עדים שראו טלית כשטליתו בידו ואי לא דריה הוא לא מפסיד. שם.

חזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

אלא לאו דליכא עדים. עדי מסירה ואע"ג דראה: **וקסני אומן**

מסימן. דקתני על צעה"צ להביא ראייה כרצה ומיוצמא דאזני דאמר לא מהימן היכא דראה: **דליכא עדים ולא ראה**. ודברי הכל מהימן

דמצי אמר לא היו דברים מעולם: **הא אחר**. איניש בעלמא דלאו

אומן: היכי דמי. בדאומן אין לו חזקה ואחר יש לו חזקה: **אי דאיכא עדים**. שמסר צעה"צ לאומן צפניהם והוא דראה הטלית עכשיו בידו א"כ היאך דייקנין אחר יש לו חזקה הא כיון דאיכא עדים בדמורת פקדון צא לידו וגם רואין אותו עכשיו בידו

דלא מצי למימר החורמין לך הא ודאי לא מהימן לומר לקוח הוא בדי דמאי שגא מאריס ואפטורפוס שאין יכולין לומר לקוח הוא בדי והא ליכא למימר דבדאיכא עדים ולא ראה מיירי והלכך אחר מהימן דהא אפילו אומן נמי מהימן לדברי הכל דהא אוקמינן לעיל [מה:] המפקיד אלל חבירו בעדים אין צריך להחזיר לו בעדים ומיגו דמצי אמר החורמין לך כי אמר נמי לקוח הוא בדי מהימן: **אלא לאו דליכא עדים**. בשעת מסירה והלכך אע"ג דרואין אנו בידו דאחר יש לו חזקה דכיון דלאו אומן יכול לומר לקוח הוא בדי כדן כל הקוין מטלטלין ממחניהם שאין צריכין עדים אלל מכיון שהוא מוחזק בו יכול לומר שלי הוא שלקחמיו ממך: **וקסני אומן אין לו חזקה**. היכא דליכא עדים ואיכא ראה כאזני: **מיוצמא דרצה**. דאמר לעולם מהימן אומן עד דאיכא תרמי. והשתא שמעינן מהכא

דהמפקיד אלל חבירו בעדים אין צריך להחזיר לו בעדים דהא דהר ביה רצה לגבי דאזני ובהמוכר את הבית לקמן (דף ע.) פסקינן שאפילו המפקיד אלל חבירו בשטר אין צריך להחזיר לו בעדים. ומדקאמר גמרא אי דאיכא עדים אחר אמאי מהימן מיניה שמעינן שהמפקיד אלל חבירו בעדים ועדיין ישנו לפקדון בידו לפנינו שאינו יכול לטעון החורמין לך ^(א) ולטעון שמכרו לי אח"כ^(ב) אינו נאמן. וה"מ בשאלה ותפס אלל אס לא ראה (ותפס) מהימן מיגו דאי בניי אמר החורמין לך כי אמר מכרת אותם לי נאמן ובשבועה. וה"מ שהפקיד אללו בעדים אלל אס ראה טליתו ביד חבירו ומכירין בו

עדים שהיה של זה הטוען לזה מה טיבו אללך ואמר לו לקוח הוא בדי הוא נאמן דאין זה נאמן לומר הפקדמיו אללך מאחר שאין לו עדים. וה"מ שגמא טליתו ביד חבירו שאינו אומן אלל ראה טליתו ביד אומן ואמר אומן לקוח הוא בדי אינו נאמן אא"כ יש לו עדים שלקחו מזה צפניהם (ובא הלא ונטל את שלו) ואע"פ שלא מסר לו בעדים אלל אס לא ראהו בידו נאמן האומן לומר לקוח הוא בדי ואע"פ שמסר לו בעדים דמיגו דמצי טעין החורמין לך כי אמר נמי לקוח הוא בדי נאמן. וה"מ דאומן אין לו חזקה בכלים שאותו אומן ראי' לתקן כגון ללבע בגד ללצוע וטלית לכופס וכן חלוק וכל בגדים בני כיפוס ולעבדן עורות. וה"מ שיש חלוק בין אומן לבעל הבית בדברים שאין עשויין להשאיל ולהשכיר אלל דברים העשויין להשאיל ולהשכיר ל"ש אומן ול"ש כל אדם אס אמר לקומין הן בדי אינו נאמן במס' שבועות (דף מו.): **בצית האומן**. שנתן לו האומן טלית של

אדם אחר: **ה"ו ישמטם כהן עד שיבא הלה**. אותו שנטל טליתו של זה ^א האומן ולא היו שואל שלא מדעת כדמפרש לקמיה דאיכא למימר האומן נתן לו זה מדעת: **אמר רב חייא**. טעם דרישא צא לפרש מאי שגא מפספא וכי אין אדם עשוי כו' והלכך איכא למימר שהאומן מכר טלית ^(א) אחת שהוא מתקן במצות בעל הבית שזוה לו למוכרו וטעה האומן ומכר טליתו של זה נתן לו טלית זו מדעת עד שיחזיר לו את שלו וכיון דמדעמו נתן לו מותר להשתמש בה מה שאין כן בצית האכל וצצית המשפה: **ל"ש**. דמותר להשתמש אלל שנתן לו האומן עצמו דאיכא למימר מדעת עשה: **אלל**. אס נתנו לו לזה אשמו וצניו של אומן לא ישתמש דאיכא למימר מיטעא טעו: **והוא נמי**. אומן: **לא אמרן**. דאס נתן הוא מותר להשתמש בו אלל דאמר ליה הילך טלית זו ואמר דלכיה לא אמר ליה טליתך שאין זו שלו ומדעת נתן לו חליפי טליתו שלו: **אלל**. אס אמר לו הילך טליתך כסבור הוא שזו היא שלו וטעותו הוא ואסור להשתמש שלא מדעת. וכן הלכה: **רמאי דפומבדיתא**. האומנין שמציאין להן גגדים לתקן כדאמרינן התם (פולין דף קס.) פומבדיתא לוויך אשני אושפיך: **אמר ליה**. בעל הבית ^(א): **הב לי סרגולא'**. טליתי שמסרתי לך לתקן: **דהוויא גגד**. בגד אחד ראו והוא שלי ומיהו העדים אין מכירין בו יפה אס זה הוא: **אפקיניה ונחויניהו**. הואל אותו שיראו עדים שאתה אומן אחרינא הוא ואמת דכריך והואל עגמך מן התסד: **איצרא לא מפיקנא ליה**. בצמת לא אוציאו בשביל טענותיך של הכל אראה לך ממון אחריס וזהו הרמאות דלא לשם שמים מתכוין אלל לגנוב את טלית חבירו מתכין: **שפיר קאמר ליה**. האומן. כך השיב רבא לאזני שאע"פ שרמאים הן הדין עמם דלפ"י כשרים שבישאל יכולין לטעון כן:

מו.

דמהימן ואין כאן שום חידוש אלל ודאי איירי בראה ואפ"ה אומן מהימן ומשני לעולם דליכא עדים ולא ראה ולא מצי לרישא' לשום חידוש אלל משני סיפא דבעי לאשמועינן דינא בנתנה לו מלא נמי רישא' כל זמן שהטלית ביד אומן אע"ג דפשיטא היא ואין להקשות

במאי דמשני אביי אמאי נקטו בסיפא נתנה לו הוה ליה למיתני ראהו בידו אע"פ שהטלית ביד אומן דהא לא נחת מלא לאשמועינן מידי בדיתה דראה ולהכי קמני נתנה לו והוא הדין דראה נמי כנתנה דמי שהיה צריך למנה לו על כרחו:

א"ל **א"א** **דאיבא** **עדים**. הקשה ריב"ס דהיכי מצי ^(א) ללאורי דליכא עדים אס כן אמאי צומנו נשבע ונטל הא אמרינן בריש כל הנשבעין (שבועות דף מה: ושם) דאס שכרו שלא בעדים מתוך שיכול לומר לא שכרמין מעולם היו כופר בכל ומוקפה צדקתך ומתמי לך שכך^(א) ואורי' דלא קשה מידי דחדל דלפוטמא היא התם ועוד דהכא ליכא האי מיגו כיון שמדע צנקמא ואי אמר לא שכרמין מעולם היו כופר בכל ומוקפה דאין אדם מעז פניו צפני בעל חובו: **א"י דאיבא עדים אחר אמאי יש לו חזקה**. ונראה דבראה מיירי דאי צלא ראה אומן נמי יש לו חזקה מיגו דאי בעי אמר החורמין לך דאין צריך להחזיר לו בעדים אלל ודאי בראה מיירי א"כ אחר אמאי יש לו חזקה כיון דאיכא עדים בדמורת פקדון צא לידו ולא מצי למיטען נמי החורמין לך שהרי ראה ^ב ופיר"ם בראה

לר"י מאל רחוק על כן לא כתבמיו ^א: **ובי אין אדם עשוי ליומר לאומן** **מכור** **א"י שצ"ית**. וטעה אומן ומכר את של זה שהיה סבור למכור את של חבירו ונתן לו את של חבירו תחתיו ^א אלל אס לא היה עשוי לומר לאומן למכור לא היה מותר מחמת שטעה אומן ונתן את שלו לחבירו דהוי כמחללו לו בצית האכל או בצית המטהר וסופו שיחזיר חבירו את שלו לאומן ויחזור ויתבע ממנו טליתו: **הא אית' א"י שהדי דחוייה גבך**. פי' טלית שהיו צו סימנים כעין שלי^א ולא שהיה להם טביעות עין שהיו מכירים שהיא שלו: **שפיר קאמר ליה**. דלא משוי ראה מ"ע דראה מניה מימה לרש"י^א דמאי בעי למימר אי בעי למימר שפיר קאמר דלא משוי ליה ראה דלא בעי לאפוקי דנחוייה^א דמה צריך למימר עלה ראה מניא פשיטא דאי מפיק ליה ויכירוה שהיא שלו דחייב להחזיר שהרי כפר ואמר לא היו דברים מעולם ונראה לו לפרש הכי שפיר קאמר כלומר שטוען טענה זו לא היו דברים מעולם דעל ידי כך לא משוי ליה ראה הואל ולעדים לא היה בה טביעות עין ויכול לומר אחר היה אלל אי הוה טעין לקוח הוא בדי לא היה נאמן דאין לו עוד מיגו דאי בעי אמר החורמין לך או לא היו דברים מעולם דירא לומר כן הואל ויש עדים שראו טלית כאותו שהוא שלו בידו והשתא אחי שפיר דקאמר מ"ט ראה מניא כלומר אע"פ שאינה ראייה גמורה של טביעות עין אלל שהיו בה סימנין כמו שלו דראה דקתני בצרייתא משמע ליה בכל ענין ראייה ^א (גמורה) אינו נאמן לומר לקוח הוא בדי: **שגא**

אומן ^א ואלא שואל שלא מדעת כדמפרש לקמיה דאיכא למימר האומן נתן לו זה מדעת: **אמר רב חייא**. טעם דרישא צא לפרש מאי שגא מפספא וכי אין אדם עשוי כו' והלכך איכא למימר שהאומן מכר טלית ^(א) אחת שהוא מתקן במצות בעל הבית שזוה לו למוכרו וטעה האומן ומכר טליתו של זה נתן לו טלית זו מדעת עד שיחזיר לו את שלו וכיון דמדעמו נתן לו מותר להשתמש בה מה שאין כן בצית האכל וצצית המשפה: **ל"ש**. דמותר להשתמש אלל שנתן לו האומן עצמו דאיכא למימר מדעת עשה: **אלל**. אס נתנו לו לזה אשמו וצניו של אומן לא ישתמש דאיכא למימר מיטעא טעו: **והוא נמי**. אומן: **לא אמרן**. דאס נתן הוא מותר להשתמש בו אלל דאמר ליה הילך טלית זו ואמר דלכיה לא אמר ליה טליתך שאין זו שלו ומדעת נתן לו חליפי טליתו שלו: **אלל**. אס אמר לו הילך טליתך כסבור הוא שזו היא שלו וטעותו הוא ואסור להשתמש שלא מדעת. וכן הלכה: **רמאי דפומבדיתא**. האומנין שמציאין להן גגדים לתקן כדאמרינן התם (פולין דף קס.) פומבדיתא לוויך אשני אושפיך: **אמר ליה**. בעל הבית ^(א): **הב לי סרגולא'**. טליתי שמסרתי לך לתקן: **דהוויא גגד**. בגד אחד ראו והוא שלי ומיהו העדים אין מכירין בו יפה אס זה הוא: **אפקיניה ונחויניהו**. הואל אותו שיראו עדים שאתה אומן אחרינא הוא ואמת דכריך והואל עגמך מן התסד: **איצרא לא מפיקנא ליה**. בצמת לא אוציאו בשביל טענותיך של הכל אראה לך ממון אחריס וזהו הרמאות דלא לשם שמים מתכוין אלל לגנוב את טלית חבירו מתכין: **שפיר קאמר ליה**. האומן. כך השיב רבא לאזני שאע"פ שרמאים הן הדין עמם דלפ"י כשרים שבישאל יכולין לטעון כן:

ראה

כלומר בודאי שלא אוציא לך טליתך:

עין משפט ונר מצוה

קנו א מיי פ"ט מהל' טוען הל' ב פמנ עפ"ן זה עוש"ע ח"מ ס' פט ספק' ה: קב"ב ב מיי פ"ו מהל' גולה הל' ו פמנ עפ"ן עג עוש"ע ח"מ ס' ק"א ספק' א: קנב"ג מיי שם עוש"ע שם ספק' ב: קב"ד ד מיי שם עוש"ע שם ספק' א: קב"א ו מיי פ"ט מהל' טוען הל' א פמנ עפ"ן זה עוש"ע ח"מ ס' קל"ד ספק' א:

רבינו גרשום

אלא לאו דליכא עדים וקתני דאומן מהימן באגמיה. היכא דלית ליה עדים ודאיא לבעל הבית ברישא. ותופתא דאביי עדים כי דרמאי דליכא עדים כי ראה מהימן בעל הבית ותפסי ויהי וזהו הכא אע"ג דראה בעל הבית ביד האומן לא תפסי דהאומן מהימן. וטעינתא לרבה דאמר הואיל דאיכא תרתי אבל ראה מהימן האומן דאכא לחד מהימן האומן דאכא נמי ליכא אלא ראה לחד: לא לשעול דליכא עדים ולא ראה. ראה. מ"שה האומן מהימן אבל אי ראה אע"ג דליכא עדים מצי תפסי דל מהימן האומן וכדאמרי' הא אחר: כגון סוחר יש לו חזקה: היכי דמי אי דאיכא עדים. שהפקידה אצלו וראה בדיי אחר אמאי יש לו חזקה. אלא לאו דליכא עדים אע"ג דליכא עדים וראה אחר יש לו חזקה אבל אומן אין לו חזקה הואיל דראה אע"ג דליכא עדים. באשאי: עדים לא מצינן לה לאומני דמשום דאיכא למיפריך אחר אמאי יש לו חזקה הואיל דאיכא עדים בשלמא לאביי ניתא משום דליכא עדים וראה מיהא תפסי דאין לו חזקה לאומן אלא לרבה דאמר דבעינן תרתי עדים וראה מ"שה אין לו חזקה אבל אי ליכא עדים אע"ג דראה יש לו חזקה הוא קתני דאין לו חזקה קשיא: בתחלופי כלים בכלים בבית האומן. שהחזיר לו האומן כליו של אחר: הרי זה ישתמש בה. זה באותו כלי עד שיבא הלה ויטול את שלו וחזירו לו את שלו אבל אם נתחלפו לו בבית האביל כו': אמר רב חייא. מפרש מאי איכא בין ורישא' לרישא': וכי אין אדם עשוי לומר לאומן מכור לי טלית. למי שפסקינן כמור ודאי עשוי לומר לו וכסבור היה האומן למכור אותו טלית של אחר ומכר טליתו של זה בשגגה ומדעתו נתן לו לזה טלית שאינה שלו עד שיפספס ודראה אחר שלו שמכר. ומ"שה מותר להשתמש בה דמדעתו נתן לו מ"שא"כ בבית האביל ובבית המשתח: ל"ש. דמותר להשתמש אלא שנתן לו האומן הוא בעצמו. אבל נתנו לו אשמו וצניו אין משמשם בתן דשלא מדעת היכי נהליה: והוא נמי. האומן אי יחוב לו: לא אמרן. ומשתמש בה: אלא דאמר ליה לא לך טלית זו סתם. משמע דמדעת הדיבה נהליה דקא ידע ר"ה דרייה היא ונתנה לו לשתמשם בה: סרבלי. טלית: לא היו דברים מעולם. שאין בדיי טליתן: אפקיניה. טלית אחרינא דאמרת דלא ידדי הוא ויחזינהו: אמר איבא. כלומר בודאי שלא אוציא לך טליתך: